

Gagnefs kommun

Rektorn vid Djuråsskolan F-9

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Djuråsskolan F-9
i Gagnefs kommun

Tillsyn i Djuråsskolan F-9

Skolinspektionen genomför tillsyn i Gagnefs kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Djuråsskolan F-9 besöktes av Skolinspektionen den 3 juni 2014 och den 4 juni 2014.

Fakta om skolenheten

Djuråsskolan ligger i orten Djurås som är centralort i Gagnefs kommun. Djuråsskolan omfattar förskoleklass, fritidshem och grundskola med årskurserna 1-9. Läsåret 2013/2014 har Djuråsskolan 30 elever i förskoleklass och 390 elever i årskurserna 1-9. Djuråsskolan leds av en rektor och en biträdande rektor. Rektorn är också rektor för Bäsna skola i Gagnefs kommun. Fritidshemmets verksamhet bedöms i ett separat beslut avseende hela kommunens ansvarstagande för denna verksamhet.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Skolverkets nationella statistik (SIRIS) för läsåret 2012/2013 visar att andelen elever som nådde kravnivån i de sju delproven i matematik varierade mellan 91 och 100 procent. Lägst resultat uppnåddes i delprovet "problemlösning". I detta delprov var skolans resultat dock högre jämfört med riket. I alla delprov var skolans resultat något högre eller på samma nivå som genomsnittet för riket. I ämnet svenska varierade andelen elever som nådde kravnivån i de åtta delproven mellan 94 och 100 procent. Lägst resultat uppnåddes i delproven "skrivuppgift stavning interpunktion" och "elevens högläsning". I alla delproven var andelen elever på skolan som nådde kravnivån högre eller på samma nivå som genomsnittet för riket. Enligt skolans egen bedömning nådde 100 procent av eleverna vårterminen 2013 kunskapskraven för årskurs tre i ämnet matematik. I ämnet svenska var motsvarande andel även där 100 procent. Även i de samhällsorienterande och naturorienterande ämnena bedömdes 100 procent av eleverna uppnå kravnivån vid slutet av vårterminen 2013.

Årskurs 6

Skolverkets nationella statistik visar att samtliga elever i årskurs 6 i Djuråsskolan, vårterminen 2013, uppnådde lägst betyget E, dvs. godkänt, i samtliga ämnen, vilket är högre jämfört med riket.

Den genomsnittliga betygspoängen var högst i ämnena musik (16,7) och i engelska (14,7). Den genomsnittliga betygspoängen var lägst i ämnena biologi (10,0) och historia (10,0). I de allra flesta ämnen var betygspoängen för skolans elever lägre än genomsnittet i riket.

Årskurs 9

Enligt SIRIS var det genomsnittliga meritvärdet 220 poäng för Djuråsskolan läsåret 2012/2013. Det är en ökning från läsåret 2011/2012 då skolans genomsnittliga meritvärde var 194. Det genomsnittliga meritvärdet har under de senaste fem åren varierat mellan 194 (år 2012) och 220 poäng (år 2013). Det har de senaste fem åren funnits märkbara skillnader mellan flickor och pojkars meritvärden med lägst skillnad läsåret 2011/2012 med 10 poäng och störst skillnad läsåret 2012/2013 då skillnaden var 51 poäng.

Andelen elever i årskurs 9 som uppnådde kunskapskraven i alla ämnen läsåret 2012/2013 var 77 procent vilket ligger i nivå med riket. Andelen elever som når kunskapskraven i alla ämnen har varierat de senaste fem åren mellan 87 procent (år 2010) och 77 procent (år 2013). Under dessa fem år har pojkarnas resultat varit lägre än flickornas fränsett vårterminen 2009, då 87 procent av pojkarna nådde målen i alla ämnen, jämfört med 86 procent av flickorna. Vårterminen 2013 nådde 82 procent av flickorna målen i alla ämnen och 72 procent av pojkarna.

Lsåret 2012/2013 var 91 procent av eleverna behöriga både till gymnasieskolans yrkesprogram och högskoleförberedande program.

Helhetsbedömning

Eleverna vid Djuråsskolan ges förutsättningar att nå kunskapskraven i årskurs 3 och 6. Genom Skolverkets statistik framgår att alla elever i årskurs 6 vid vårterminens slut uppnådde kravnivåerna för betyget godkänt samtidigt som betygspoängen ligger under det genomsnittliga i riket. Andelen elever som blev godkända i alla ämnen i årskurs 9 ligger i nivå med riket samtidigt som det finns skillnader mellan flickor och pojkars måluppfyllelse. Utredningen visar att skolan behöver utveckla sitt arbete med undervisning och lärande för att ytterligare höja elevernas kunskapsresultat. Exempelvis måste Djuråsskolan utveckla sitt arbete med att stärka elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan. Av utredningen framkommer också att skolan trots åtgärder har bristande studiero varför skolan måste skapa en god miljö för lärande och utveckling.

Såväl elever som lärare och elevhälsa uppger att det finns en bristande studiemotivation hos ett antal elever vilket Skolinspektionen vill koppla till skolans brister i att stärka elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan men även den bristande studieron.

Utredningen visar även brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Rektorn uppger att uppföljning och analys av skillnaderna mellan flickor och pojkars resultat har gjorts samtidigt som de intervjuade lärarna uppger att så inte skett. Skolinspektionens bedömer att det systematiska kvalitetsarbetet inte är förankrat hos personalen vilket är en brist då det ska genomföras under medverkan av lärarna.

Vidare framkommer av tillsynen att skolbiblioteket inte används som en del av skolans pedagogiska arbete i alla årskurser, med syftet att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Gagnefs kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska **senast den 23 oktober 2014** redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Gagnefs kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att lärarna stärker elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan.

Motivering

Enligt skollagen ska utbildningen inom skolväsendet syfta till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska också främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Vidare ska alla elever ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Enligt läroplanen ska lärarna stärka elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan.

I Skolinspektionens enkät för elever i årskurs 9 som besvarades under höstterminen 2013 anger lite mer än var fjärde elev i årskurs 9 att det stämmer ganska dåligt att skolarbetet är intressant och en av tio att det inte stämmer alls. På påståendet om att skolarbetet är roligt anger fyra av tio elever i årskurs 9 att det stämmer ganska dåligt. På påståendet om att skolarbetet stimulerar mig till att lära mig mer anger tre av tio elever i årskurs 9 att det stämmer ganska dåligt. I intervjuer med elever i årskurs 9 beskrivs att lektionerna och uppgifterna i bland annat ämnet moderna språk ofta ser likadana ut varför eleverna tappar intresset för ämnet. Vidare ges exempel på hur eleverna upplever att deras potential inte kommer till sin fulla rätt då de i vissa ämnen till exempel måste vänta in prov för att kunna fortsätta och att undervisningen inte anpassas efter elevernas olika kunskapsnivåer.

Lärarna i de äldre årskurserna uppger i intervju att det på skolan finns bristande studiemotivation och att eleverna inte använder sin fulla kapacitet. Den bristande studiemotivationen upplever lärarna ofta är gruppbounden och att elever med bristande studiemotivation har stort inflytande på skolan. Den bristande studiemotivationen uppger lärarna diskuteras i arbetslagen men att det är för små forum för att kunna göra en förändring och uppger att det hos pedagogerna finns en vilja att förändra men att det finns behov av pedagogisk utveckling och diskussion på skolövergripande nivå.

Utredningen visar att det finns brister i lärarnas arbete med att stärka elevernas vilja att lära och tillit till den egna förmågan. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Gagnefs kommun föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 § skollagen, Lgr 11, 2.2 Kunskaper, riktlinjer i förordningen om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

Trygghet och studiero

Bedömning

Gagnefs kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att skolan skapar en god miljö för lärande och utveckling.

Motivering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Vidare ska skolan enligt läroplanen sträva efter att skapa en god miljö för lärande och utveckling.

Tillsynen visar att skolans arbete med att skapa studiero på lektionerna behöver utvecklas. Rektorn uppger att skolan vidtagit åtgärder för att komma tillrätta med studieron, till exempel har en konsekvenstrappa utifrån ordningsreglerna tagits fram. Trots arbetet beskrivs i intervjuer med elever att det är oroligt på lektionerna och att elever flamsar omkring för att de inte orkar arbeta. Eleverna uppger att lärarna till en början säger till men att de ger upp då det finns bristande respekt för vad lärarna säger. Elevhälsan uppger i intervju att de, till exempel i samtal med eleverna, märkt av att finns bristande studiero på skolan. I Skolinspektionens enkät för elever i årskurs 9 som besvarades under höstterminen 2013 anger var fjärde elev att det stämmer ganska dåligt att de har studiero på lektionerna och drygt var tionde att det inte stämmer alls. Vidare anger var tredje att det stämmer ganska bra att det är andra elever som stör ordningen i klassrummet och var sjunde elev anger att det stämmer helt och hållet. I intervju med lärare känner de igen att elever tycker att studieron brister men

menar att det inte är knutet bara till årskurs 9 och exempel ges om att brister i studieron kan bero på att det är spring in och ut i klassrummen.

Utredningen visar sammanfattningsvis att det finns brister skolans arbete med att skapa en god miljö för lärande och utveckling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Gagnefs kommun föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

5 kap. 3 § skollagen och Lgr 11, 1 skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Gagnefs kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete under medverkan av lärare och som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Systematiskt och kontinuerligt innebär att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Tillsynen visar att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete vad gäller uppföljning, planering och utveckling av utbildningen.

Skolinspektionen har tagit del av Djuråsskolans dokumenterade systematiska kvalitetsarbete som består av en kvalitetsredovisning för hela läsåret uppdelat i två dokument, ett för förskoleklass till årskurs 6 och ett för årskurs 7 till 9.

Dokumentationen är uppbyggd på sådant sätt att ett antal prioriterade mål anges som sedan följs av uppföljning, analys och åtgärder för utveckling. Exempel på prioriterade mål för läsåret 2012/2013 är att alla elever ska känna att personalen tror på dem och att de kan och ett annat prioriterat mål är att höja kunskapsresultaten. Skolinspektionen har också tagit del av Djuråsskolans Idéplattform som är ett dokument där skolan bland annat följer upp elevernas resultat över tid men också slår fast hur skolan vill vara och uppfattas. Rektor beskriver att det systematiska kvalitetsarbetet läsåret 2013/2014 präglats av både arbetet med implementeringen av Idéplattformen och av arbetet med kvalitetsredovisningen. Rektor uppger vidare att skolan från och med juni 2014 kommer arbeta med det systematiska kvalitetsarbetet utifrån ett nytt system.

I kvalitetsredovisningen för förskoleklass till årskurs 6 följs resultaten på de nationella proven i årskurs 3 och 6 upp. I kvalitetsredovisningen för årskurs 7 till 9 följs även där resultaten upp från nationella proven. I kvalitetsredovisningen finns dock ingen dokumenterad uppföljning av den skillnad mellan flickor och pojkars resultat som Skolverkets statistik visar finns och som varit påtaglig de senaste fem åren med kulmen år 2013 då skillnaden var 51 poäng. Rektor uppger att denna uppföljningen gjorts i dokumentet för Idéplattformen vilket även Skolinspektionen kan se. I intervjuer med lärarna uppges dock att skillnaderna i resultat inte har följts upp och flera av de intervjuade lärarna känner inte till skillnaderna mellan flickor och pojkars resultat. Personalen känner inte heller igen att någon analys av orsakerna till skillnaderna gjorts.

Redan år 2007 (dnr 53-2006:3384) påpekade Skolverket i sitt beslut att skolan borde analysera skillnaderna mellan flickor och pojkars resultat för att komma till rätta med dessa. Skolinspektionen kan se att skolan påbörjat ett arbete med att följa upp, analysera och åtgärda skillnaderna i resultat mellan pojkar och flickor. Det är dock Skolinspektionens bedömning att både uppföljning, analys och åtgärder saknar förankring hos personalen.

Utredningen visar att skolan har påbörjat ett utvecklande av sitt systematiska kvalitetsarbete, och skapat en struktur för hur kvalitetsarbetet ska fortlöpa. Arbetet har dock ännu inte gett avtryck i verksamheten, varför kvalitetsarbetet vid tiden för tillsynen inte kan sägas uppfylla författningarnas krav. Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete och Gagnefs kommun föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 4 och 5 §§ skollagen

Personalkompetens**Bedömning**

Gagnefs kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Redovisa en plan för hur eleverna ska få undervisning av lärare som har utbildning för den undervisning som de bedriver.

Motivering

Utgångspunkten i skollagen är att lärare ska ha utbildning för den undervisning de bedriver. Det innebär att lärarens utbildning måste överensstämma med den skolform, årskurs och de ämnen som läraren undervisar i. Vidare får endast den som har legitimation som lärare anställas i skolväsendet utan tidsbegränsning.

Tillsynen visar att alla tillsvidareanställda lärare inte har lärarexamen och saknar därmed möjlighet att få legitimation som lärare.

Utredningen visar att det finns tillsvidareanställda lärare som saknar utbildning för den undervisning de bedriver, vilket strider mot författningarnas krav. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Gagnefs kommun föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 13 och 20 §§ skollagen

Omfattning och resurstillgång**Bedömning**

Gagnefs kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Se till att skolbiblioteket används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

Motivering

Enligt skollagen ska elever i grundskolan ha tillgång till skolbibliotek. Med skolbibliotek avses enligt förarbetena (prop. 2009/10:165 s. 284) en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja eleverna. I läroplanen framhålls biblioteket som en del av skolans arbetsmiljö med syftet att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

Det finns brister i Djuråsskolans användande av skolbibliotek. I samtliga intervjuer beskrivs att det inte finns något bibliotek på skolan men att det finns ett kommunalt bibliotek inte långt bort från skolan. Vid tillsynen framkommer dock skillnader i hur det kommunala biblioteket används som skolbibliotek i skolans pedagogiska verksamhet. I intervju med elever i årskurs 3 och 6 beskrivs att biblioteket används regelbundet vilket bekräftas i intervju med lärarna för elever i förskoleklass till årskurs 6. I intervju med elever i årskurs 9 uppges dock att biblioteket aldrig används i undervisningen vilket också bekräftas i intervju med lärarna i årskurserna 7-9. Rektorn bekräftar att det kommunala biblioteket inte används som en del i skolans pedagogiska verksamhet i de äldre årskurserna.

Av utredningen framkommer att skolbiblioteket inte används för att stödja elevernas lärande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Gagnefs kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 36 § skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Gagnefs kommun en anmärkning.

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Betygskatalogen uppfyller inte de krav som ställs på en sådan katalog.
- Skriftliga bedömningar som beskriver elevens kunskapsutveckling när ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne utformas inte enligt författningarnas krav.

Motivering

Betygskatalog

Enligt skolförordningen ska beslut om betyg dokumenteras i en betygskatalog. Enligt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) ska beslut om betyg föras in i betygskatalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats. Den som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur.

Skolinspektionen tog vid tillfället för tillsynen del av skolans betygskatalog. Av dokumenten framgår att det för vissa betyg saknas egenhändig signatur av den som beslutat om betyget.

Skriftlig bedömning

Av skollagen framgår att i de fall där ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne ska en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling i ämnet ges. Av bedömningen får också de stödåtgärder som har vidtagits framgå. Bedömningen ska undertecknas av läraren.

Syftet med en skriftlig bedömning är enligt Skolinspektionen att synliggöra vilka kunskaper eleven tillägnat sig i de fall eleven inte når upp till kunskapskraven för betyget E i ämnet. Elever har i allmänhet under sina år i grundskolan tillägnat sig vissa kunskaper i förhållande till kunskapskraven i ämnena. Bedömningen bör därför i varje ämne innehålla dels en redogörelse för vilka delar av kunskapskravet eleven uppnått, dels en beskrivning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till de delar av kunskapskraven som eleven inte nått. Det är särskilt viktigt att en skriftlig bedömning tydligt och konkret synliggör vilka kunskaper eleven tillägnat sig, eftersom det är ett dokument som inte bara riktar sig till elev och vårdnadshavare, utan t.ex. kan användas vid övergång till gymnasieskola eller för att visa en arbetsgivare vilka kunskaper eleven har.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal skriftliga bedömningar från läsåret 2012/2013. Av dokumentet framgår dock att dokumentet benämns felaktigt som "skriftligt omdöme". I samband med faktagranskningen har rektorn inkommit med det dokument som använts som skriftlig bedömning läsåret 2013/2014 och det framgår att dokumentet nu benämns korrekt som "skriftlig bedömning". I de skriftliga bedömningarna som Skolinspektionen tagit del av från läsåret 2012/2013 finns en beskrivning av vilka kunskaper eleven tillägnat sig men saknar en beskrivning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till de delar av kunskapskraven som eleven inte nått.

Sammanfattningsvis visar utredningen på brister i skolans arbete med betyg och bedömning. Eftersom arbete med bedömning och betygsättning på skolan i övrigt är gott bedöms bristen som mindre allvarlig och Gagnefs kommun tilldelas en anmärkning.

Författning

10 kap. 22 § skollagen, 6 kap. 5 § skolförordning (2011:185) och 7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog för grundskola (SKOLFS 2011:123)

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Beslutsfattare

Ida Persson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsformer Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.